

Sygn. akt I C 222/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Mariusz Bartnik

Protokolant : st. sekr. sąd. Aneta Graban

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2015 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa S. M.

przeciwko (...) Fundusz Inwestycyjny (...) z siedzibą w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

1) oddała powództwo w całości,

2) zasądza od powoda S. M. na rzecz pozwanego (...) Fundusz Inwestycyjny (...) z siedzibą w W. kwotę 3.600 zł

(trzy tysiące sześćset złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 lutego 2013 r. powód S. M. wniósł o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego - postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie o sygn. akt I Nc 468/10 zasądającego od niego na rzecz pozwanego (...) Fundusz Inwestycyjny (...) z siedzibą w W. kwotę 76.413,40 zł z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu w wysokości 5.743 zł. Wniósł również o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Powód w uzasadnieniu wskazał, że pismem z dnia 24 września 2012 r. Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa powiadomił go o wszczęciu egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego wskazanego w petitium pozwu dokonując zajęcia jego wynagrodzenia za prace oraz wierzytelności. Zarzucił, że egzekwowana wierzytelność nie istnieje lub wygasła, ponieważ jest przedawniona, a także że do chwili obecnej nie doręczono mu nakazu zapłaty lub decyzji bankowej oraz nie powiadomiono go o toczącym się postępowaniu. Powód podniósł przy tym, że przypuszcza, iż wspomniana egzekucja dotyczy kredytu na zakup samochodu, który nabył w maju 1999 r., a który na skutek niespłacenia kredytu wydał następnie bankowi, co jego zdaniem skutkowało wygaśnięciem całej wierzytelności. Zarzucił również, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2011 r. (sygn. akt P 7/09) art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe w części w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta jest niezgodny z Konstytucją RP.

(vide: pozew z dnia 12 lutego 2013 r., k. 2-4; oświadczenie powoda z dnia 24 marca 2015 r., k. 161)

Pozwany (...) Fundusz Inwestycyjny (...) z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany wskazał, że egzekwowana wierzytelność dotyczy kredytu gotówkowego zaciągniętego przez powoda w dniu 22 kwietnia 1999 r. w Banku (...) S.A. na zakup samochodu marki M. (...), a który został następnie wypowiedziany w dniu 22 listopada 1999 r. z uwagi na brak spłaty wymagalnych rat kredytu. Zarzucił również, że - wbrew twierdzeniom zawartym w pozwie - wydanie przez powoda na rzecz kredytodawcy samochodu o wartości 10.655,74 zł nie wyczerpało jego roszczenia, lecz jedynie pomniejszyło zadłużenie z tytułu należności głównej do kwoty 24.074,45 zł. W odpowiedzi na pozew wskazano także, że Bank (...) S.A. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) na kwotę 43.964,59 zł, który został następnie zaopatrzony w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 17 kwietnia 2003 r. Postępowanie egzekucyjne prowadzone z wniosku banku okazało się jednak bezskuteczne i zostało umorzone, zaś na mocy umowy cesji z dnia 7 października 2005 r. pozwany nabył wspomnianą wierzytelność, o czym powiadomiono powoda. W dniu 8 października 2010 r. pozwany wniósł przeciwko powodowi pozew o zapłatę kwoty 76.413,40 zł, a w dniu 9 listopada 2010 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, który został następnie zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Odnosząc się do treści pozwu, pozwany wskazał, że zarzut przedawnienia nie podlega rozpoznaniu w toku postępowania wszczętego na podstawie art. 840 k.p.c., gdyż powództwo przeciwegzekucyjne nie może być oparte na zarzutach poprzedzających wydanie tytułu wykonawczego. Jego zdaniem obecne działania pozwanego są zatem spóźnione, a poza tym bieg przedawnienia był przerwany poprzez wytoczenie powództwa przeciwko powodowi oraz uznanie przez niego tego roszczenia.

(vide: odpowiedź na pozew z dnia 13 czerwca 2014 r., k. 76-80)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 kwietnia 1999 r. powód S. M. zawarł z Bankiem (...) bank państwowy (dalej jako: Bank (...)) umowę kredytu gotówkowego nr (...) na mocy, której Bank (...) udzielił powodowi kredytu w kwocie 25.000 zł (pkt (...) umowy). Kredyt ten miał zostać spłacony w 48 miesięcznych ratach, a za każdy dzień opóźnienia w spłacie powód został zobowiązany do zapłaty odsetek według zmiennej stopy procentowej określonej w uchwałach Zarządu dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych w stan natychmiastowej wymagalności, która w momencie zawarcia kredytu wynosiła 34 % (pkt (...) ust.(...) i pkt (...) umowy), zaś następnie: 33,5 %, 29,5 %, 29,75 % i 29,25 %. Zabezpieczenie spłaty kredytu stanowiło m.in. przewłaszczenie na rzecz banku pojazdu (pkt (...) ust. (...) ppkt (...) umowy). W umowie kredytu powód S. M. poddał się egzekucji świadczeń pieniężnych do kwoty 59.000 zł oraz należnych odsetek i kosztów oraz postanowiono w niej, że bankowy tytuł egzekucyjny będzie mógł zostać wystawiony do dnia 1 maja 2006 r. (pkt (...) umowy). Na zaciągnięcie tego kredytu zgodę wyraziła ówczesna żona powoda - M. M..

W umowie kredytu jako miejsce zamieszkania powoda S. M. wskazano ul. (...) w G..

(dowód: umowa kredytu nr (...) z dnia 22 kwietnia 1999 r., k. 81-83; pismo z dnia 14 lipca 2009 r., k. 85; zeznania świadka Z. M., k. 191; zeznania powoda S. M., k. 192)

Z uwagi na nieterminową spłatę kredytu pismem z dnia 22 listopada 1999 r. Bank (...) wypowiedział umowę kredytu zawartą z powodem S. M. za 30-dniowym okresem wypowiedzenia.

(dowód: pismo z dnia 22 listopada 1999 r., k. 84; zeznania świadka Z. M., k. 191; zeznania powoda S. M., k. 192)

W dniu 25 października 2000 r. powód S. M. przekazał na rzecz Banku (...) samochód osobowy marki M. (...), rok produkcji 1990, numer nadwozia (...) i numer rejestracyjny (...). W dniu 26 stycznia 2001 r. Bank (...) potwierdził przyjęcie w posiadanie tego pojazdu wskazując, że jego wartość netto wynosi 10.655,74 zł. W związku z tym pierwotne zadłużenie powoda w kwocie 34.730,19 zł, na którą składała się kwota kredytu w wysokości 25.000 zł, odsetek

od zadłużenia przeterminowanego na dzień 24 października 2000 r. w kwocie 9.629,35 zł oraz koszty monitów w wysokości 100,84 zł, została pomniejszona do kwoty 24.074,45 zł. Powód S. M. nie zgłaszał zastrzeżeń do tych ustaleń.

(dowód: protokół zdawczo-odbiorczy z dnia 25 października 2000 r., k. 10; potwierdzenie przejęcia w posiadanie (...) przewłaszczonej ruchomości wraz z rozliczeniem zadłużenia dłużnika z dnia 26 stycznia 2001 r., k. 86)

W dniu 13 lutego 2003 r. Bank (...) wystawił przeciwko powodowi S. M. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) wskazując, że na jego zadłużenie składa się niespłacona należność z tytułu kredytu gotówkowego nr (...) w kwocie 24.074,45 zł, odsetki obliczone do dnia 12 lutego 2003 r. w kwocie 19.628,26 zł oraz koszty w wysokości 261,88 zł. W bankowym tytule egzekucyjnym określono też, że dalsze odsetki od dnia 13 lutego 2003 r. obliczane są według zmiennej stopy procentowej, która na dzień sporządzenia tytułu egzekucyjnego wynosiła 29,50 % w stosunku rocznym.

W bankowym tytule egzekucyjnym jako miejsce zamieszkania powoda S. M. wskazano ul. (...) w G..

Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2003 r. Sąd Rejonowy w Gdańsku nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnego z dnia 13 lutego 2003 r. nr (...) co do kwoty 43.994,59 zł wraz z odsetkami wynikającymi z tytułu egzekucyjnego, nie więcej niż do kwoty 59.000 zł.

Bank (...) wystąpił następnie z wnioskiem o wyegzekwowanie od powoda S. M. kwoty 49.473,07 zł. Egzekucja ta okazała się jednak bezskuteczna i postanowieniem Komornika sądowego Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Gdańsku z dnia 17 kwietnia 2004 r. postępowanie to zostało umorzone.

(dowód: bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 13 lutego 2003 r. nr (...), postanowienie Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 17 kwietnia 2003 r. oraz postanowienie Komornika sądowego Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Gdańsku z dnia 17 kwietnia 2004 r., k. 87-89)

W dniu 5 lipca 2005 r. Bank (...) skierował do powoda S. M. na adres ul. (...) w G. wezwanie do zapłaty zadłużenia z tytułu umowy kredytu w łącznej wysokości 60.681,20 zł wskazując, że brak zapłaty całej należności w terminie 30 dni może spowodować przelanie wierzytelności na rzecz pozwanego (...) Fundusz Inwestycyjny (...) z siedzibą w W. (dalej jako: "..."). Wobec braku zapłaty w dniu 7 października 2005 r. Bank (...) sprzedał pozwanemu (...) wierzytelność przysługującą mu względem powoda S. M., o czym powód został zawiadomiony pismem z dnia 31 października 2005 r. wysłanym na adres (...).

(dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 5 lipca 2005 r., umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 7 października 2005 r. oraz zawiadomienie z dnia 31 października 2005 r., k. 90-102)

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 9 listopada 2010 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku nakazał powodowi S. M. i M. M., aby zapłacili solidarnie na rzecz pozwanego (...) kwotę 76.413,40 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 8 października 2010 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Nakaz ten został doręczony na adres zamieszkania powoda, tj. ul. (...) w G., jednak powód nie odebrał tej przesyłki, mimo jej dwukrotnego awizowania. W rezultacie, nakaz zapłaty uprawomocnił się w dniu 16 grudnia 2010 r., zaś w dniu 21 grudnia 2010 r. Sąd Okręgowy wydał postanowienie w przedmiocie nadania mu z urzędu klauzuli wykonalności, co nastąpiło w dniu 30 grudnia 2010 r.

(dowód: pozew z dnia 28 września 2010 r., nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 9 listopada 2010 r., koperta, zarządzenie z dnia 16 grudnia 2010 r., postanowienie z dnia 21 grudnia 2010 r., pismo powoda z dnia 24 lipca 2014 r., k. 2-3, 25, 28-31, 80 akt o sygn. I Nc 468/10)

W dniu 24 września 2012 r. Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi P. P. na wniosek pozwanego (...) wszczął przeciwko powodowi S. M. egzekucję na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 9 listopada 2010 r. o sygn. akt I Nc 468/10 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 30 grudnia 2010 r. (błędnie oznaczonego w zawiadomieniu o wszczęciu egzekucji jako postanowienie Sądu Rejonowego w Gdańsku). W zawiadomieniu o wszczęciu egzekucji wskazano, że zadłużenie powoda wynosi 76.413,40

zł tytułem należności głównej, 19.520,97 zł tytułem odsetek wyliczonych na dzień wszczęcia egzekucji oraz 4.573 zł tytułem kosztów procesu.

(dowód: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z dnia 24 września 2012 r., k. 5; wniosek o wszczęcie egzekucji z dnia 11 września 2012 r., k. 1 akt o sygn. Km (...))

W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi P. P. dokonał zajęcia wierzytelności oraz wynagrodzenia za pracę i zasiłku powoda S. M..

(dowód: zajęcie wierzytelności z dnia 24 września 2012 r. oraz zajęcie wynagrodzenia za pracę i zasiłku z dnia 25 października 2012 r. oraz z dnia 16 października 2014, k. 6-7 oraz k. 102 akt o sygn. Km (...))

W dniu 30 czerwca 2014 r. powód S. M. wniósł zarzuty od nakazu zapłaty z dnia 9 listopada 2010 r. razem z wnioskiem o przywrócenie terminu. Postanowieniem z dnia 29 września 2014 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku odrzucił wniosek powoda o przywrócenie terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty z dnia 9 listopada 2010 r. oraz odrzucił zarzuty, zaś w dniu 10 lipca 2015 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił zażalenie powoda.

(dowód: postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 29 września 2014 r., k. 88-89 akt o sygn. I Nc 468/10; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 lipca 2015 r., k. 170-171)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił przede wszystkim na podstawie dowodów z dokumentów urzędowych i prywatnych znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, sprawy o sygn. I Nc 468/10 oraz sprawy o sygn. Km (...) Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi P. P., a w szczególności umowy kredytu nr (...) z dnia 22 kwietnia 1999 r., bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 13 lutego 2003 r., postanowienia Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 17 kwietnia 2003 r., umowy sprzedaży wierzytelności, nakazu zapłaty z dnia 9 listopada 2010 r., postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 21 grudnia 2010 r., postanowień i zawiadomień wydanych przez komorników sądowych oraz korespondencji przedprocesowej stron. Pochodzenie i autentyczność tych dokumentów nie była kwestionowana przez powoda i pozwanego ani też nie wzbudziła zastrzeżeń Sądu, dlatego należało uznać je w całości za wiarygodne.

Mało przydatne dla rozstrzygnięcia sprawy były natomiast zeznania świadka Z. M. - matki powoda, której wiedza na temat okoliczności istotnych w sprawie była bardzo ogólna i opierała się jedynie na informacjach przekazanych jej przez syna ("Syn później dostał pracę i powiedział mi, że komornik zabiera mu pensję [...]. W grudniu 2012 r. syn powiedział mi o tej egzekucji [...]. Syn tylko powiedział, że oddał samochód w Banku i sprawa się zakończyła.", k. 191-192). Ponadto, za niewiarygodne Sąd uznał zeznania świadka, iż do powoda nie przychodziła żadna korespondencja z Sądu oraz że w skrzynce pocztowej nie były pozostawiane awiza. Z dokumentów zebranych w aktach sprawy wynika bowiem, że na adres zamieszkania powoda i jego matki Z. M. (ul. (...) w G.) była skutecznie doręczana różnego rodzaju korespondencja, m.in. wypowiedzenie umowy kredytu, wezwania do zapłaty od pozwanego i kredytodawcy oraz zawiadomienia komornicze. Nadto, przesyłki te pochodziły zarówno z okresu przed wydaniem spornego nakazu zapłaty, tj. przed 2010 r., jak i po tym czasie. Nieprawdopodobnym jest zatem, aby jedyną korespondencją, która nie przyszła do powoda z uwagi na uszkodzoną skrzynkę pocztową były właśnie przesyłka z Sądu.

Odnośnie natomiast zeznań powoda S. M. Sąd uznał je w większości za niewiarygodne. Powód zeznał bowiem, że nie został poinformowany przez Bank (...) o wartości samochodu, a w momencie jego wydawania otrzymał od pracownika informację, że zwrot pojazdu spowoduje wygaśnięcie jego zobowiązania. Powyższemu twierdzeniu przeczą nie tylko zasady doświadczenia życiowego, ale także przede wszystkim treść dokumentu z dnia 26 stycznia 2001 r. zatytułowanego "Potwierdzenie przejęcia w posiadanie (...) przewłaszczonej ruchomości wraz z rozliczeniem zadłużenia dłużnika", na którym widnieje podpis powoda (k. 86). W dokumencie tym wprost wskazano, że rzeczoznawca majątkowy określił wartość netto samochodu na kwotę 10.655,74 zł wobec czego zadłużenie powoda

pomniejszono o tę kwotę z pierwotnej wysokości 34.730,19 zł do kwoty 24.074,45 zł. Co więcej, pismo to zawiera także oświadczenie powoda, iż nie zgłasza zastrzeżeń do ustaleń zawartych w dokumencie. Poza tym, w następnych latach powód otrzymywał wezwania do zapłaty od banku oraz od pozwanego, były wydawane przeciwko niemu tytuły egzekucyjne oraz prowadzone postępowania egzekucyjne, dlatego również z tej przyczyny niewiarygodne jest twierdzenie, że do 2012 r. był on w przekonaniu, iż zwrot jedenastoletniego wówczas samochodu w całości wyczerpuje roszczenia banku z tytułu niespłaconego kredytu, którego sam kapitał wynosił 25.000 zł. Ponadto, z tych samych przyczyn jak w przypadku zeznań świadka Z. M., Sąd za niewiarygodne uznał także zeznania powoda w części dotyczącej nieotrzymywania żadnej korespondencji.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód wystąpił z powództwem opozycyjnym przewidzianym w art. 840 § 1 k.p.c. Celem takiego pozwu jest pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenie w przypadku ziszczenia się przesłanek wskazanych w pkt 1-3 tego przepisu. Powództwo to zmierza zatem do zwalczenia tytułu wykonawczego będącego podstawą egzekucji prowadzonej przeciwko powodowi. Wyjaśnić przy tym należy, że tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 776 k.p.c.), zaś tytułem egzekucyjnym jest m.in. prawomocne orzeczenie sądu (art. 777 § 1 pkt 1 k.p.c.).

W niniejszej sprawie powód - po ostatecznym sprecyzowaniu swego żądania w dnia 24 marca 2015 r. (k. 161) - wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 30 grudnia 2010 r. wydanego w sprawie o sygn. akt I Nc 468/10.

Wyjaśnić jednak należy, że w niniejszej sprawie postanowienie to nie stanowiło tytułu wykonawczego, na podstawie którego pozwany prowadzi przeciwko powodowi egzekucję, gdyż tytułem tym jest nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 9 listopada 2010 r. wydany przez Sąd Okręgowy w Gdańsku (k. 25 akt o sygn. I Nc 468/10 oraz k. 1 akt o sygn. Km.(...)). Nakaz ten uprawomocnił się w dniu 16 grudnia 2010 r., zaś postanowieniem z dnia 21 grudnia 2010 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku nadał mu z urzędu klauzulę wykonalności, co nastąpiło w dniu 30 grudnia 2010 r. (k. 29 akt o sygn. I Nc 468/10). Oznacza to więc, że to nakaz zapłaty z dnia 9 listopada 2010 r. był w niniejszej sprawie tytułem egzekucyjnym zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, a nie postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 21 grudnia 2010 r. (a nie 30 grudnia 2010 r. jak wskazuje powód), którym jedynie orzeczono o nadaniu tej klauzuli z urzędu. Niemniej jednak, mimo tej niedokładności, Sąd miał na uwadze, że intencją powoda było unicestwienie prowadzonej przeciwko niemu egzekucji, dlatego należało uznać, że w rzeczywistości przedmiotem niniejszego postępowania było pozbawienie wykonalności nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanego przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w dniu 9 listopada 2010 r. o sygn. akt I Nc 468/10 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 30 grudnia 2010 r.

Jak wspomniano wyżej, powództwo opozycyjne stanowi środek merytorycznej obrony dłużnika, który pozwala na zakwestionowanie wykonalności tytułu wykonawczego w drodze badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tym tytułem. Może być ono oparte jedynie na przyczynach materialnoprawnych wymienionych w art. 840 § 1 pkt 1-3 k.p.c. W niniejszej sprawie powód podnosił, że egzekwowana przez pozwanego wierzytelność nie istnieje lub wygasła, ponieważ nigdy nie doręczono mu tytułu egzekucyjnego. Podniósł również zarzut przedawnienia oraz spełnienia świadczenia. Jego żądanie należało zatem rozpatrywać z uwzględnieniem art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Jak wynika zatem z tego przepisu dłużnik może na jego podstawie skutecznie zwalczyć tytuł wykonawczy jedynie w przypadku gdy zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub zdarzenia, wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane wystąpiły już po powstaniu tytułu. W literaturze i orzecznictwie rozróżnia się zdarzenia zależne od woli stron (np. spełnienie świadczenia, potrącenie) oraz niezależne od woli stron (m.in. przedawnienie roszczenia, niemożność świadczenia wskutek okoliczności, za które

dłużnik nie odpowiada - np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1993 r., sygn. akt III CZP 141/93, OSNC 1994, nr 5, poz. 102; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 1974 r., sygn. akt III CZP 44/74, OSNC 1975, nr 5, poz. 78). Należy też zauważyć, że z chwilą uprawomocnienia się wyroku dochodzi do prekluzji materiału faktycznego sprawy, w której został on wydany. Oznacza to, że jeżeli określone okoliczności i oparte na nich zarzuty lub wypływające z nich wnioski istniały i dały się sformułować w chwili zamknięcia rozprawy, lecz strona skutecznie ich nie podniosła lub nie przytoczyła, to podlegają prekluzji (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 22 maja 2014 r., sygn. akt V ACa 218/14, LEX nr 1515182). Sąd w postępowaniu zainicjowanym postępowaniem przeciwegzekucyjnym nie może więc kontrolować słuszności prawomocnego orzeczenia, gdyż skutkowałoby to jego niedopuszczalną zmianą i godziłoby w powagę rzeczy osądzonej.

W niniejszej sprawie powód nie powołał się na żadne zdarzenia, który wystąpiły po powstaniu tytułu wykonawczego, lecz wszystkie jego zarzuty koncentrowały się na zakwestionowaniu zasadności samego nakazu zapłaty i dotyczyły zdarzeń istniejących przed powstaniem tytułu. Zarzuty te w tym postępowaniu są więc sprekludowane.

Przede wszystkim powód nie mógł więc skutecznie zwalczyć wykonalności tytułu wykonawczego powołując się na fakt, że nie doręczono mu nakazu zapłaty z dnia 9 listopada 2010 r. Na marginesie należy jednak dodać, że - jak wskazano wyżej - Sąd za niewiarygodne uznał zeznania świadka Z. M. i samego powoda, iż nie otrzymał on żadnej przesyłki sądowej, mimo że cała korespondencja była kierowana na ten sam adres (ul (...) w G.). Nadto, na przestrzeni lat otrzymywał on pisma z banku, od komorników i od pozwanego, dlatego mało prawdopodobnym jest, aby jedyną przesyłką, której mu nie doręczono z uwagi na uszkodzenie skrzynki pocztowej była właśnie korespondencja z Sądu. W procesie tym bez znaczenia są także twierdzenia powoda, że był wprowadzony w błąd przez komornika sądowego, ponieważ z zawiadomienia o wszczęciu egzekucji wynikało, że jego podstawą było postanowienie Sądu Rejonowego w Gdańsku zaopatrzone w klauzulę wykonalności z dnia 30 grudnia 2010 r. o sygn. akt I Nc 468/10, podczas gdy w rzeczywistości tytuł wykonawczy stanowił nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 9 listopada 2010 r. o tej samej sygnaturze i dacie zaopatrzenia w klauzulę wykonalności. Poza tym, powyższe okoliczności mogłyby mieć co najwyżej znaczenie przy rozstrzygnięciu wniosku powoda o przywrócenie terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty. Sąd Okręgowy w Gdańsku postanowieniem z dnia 29 września 2014 r. odrzucił jednak ten wniosek i zarzuty, zaś Sąd Apelacyjny w Gdańsku postanowieniem z dnia 10 lipca 2015 r. oddalił zażalenie powoda wskazując, że "twierdzenia skarżącego, iż nie otrzymał awizo są niewiarygodne" (k.134 akt o sygn. I Nc 468/10).

Nieskuteczny był również zarzut przedawnienia. Powód podnosił bowiem, że egzekwowana obecnie wierzytelność była przedawniona już w momencie wystawienia przez Bank (...) bankowego tytułu egzekucyjnego i wniesienia przez pozwanego pozwu o wydanie nakazu zapłaty. Jak wskazano wyżej, okoliczność ta nie stanowią zdarzenia powstałego po powstaniu tytułu wykonawczego i zarzut ten uległ sprekludowaniu skoro nie został podniesiony w postępowaniu rozpoznawczym. Obecnie zatem powód nie może kwestionować wykonalności nakazu zapłaty powołując się na zarzut przedawnienia wierzytelności przed wydaniem tego nakazu. W niniejszym postępowaniu znaczenie ma zatem co najwyżej kwestia rozstrzygnięcia czy egzekwowana wierzytelność nie uległa przedawnieniu po wydaniu nakazu zapłaty. Zgodnie z art. 125 § 1 k.c. roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem dziesięciu lat. Sporny nakaz zapłaty został wydany w dniu 9 listopada 2010 r., uprawomocnił się w dniu 16 grudnia 2010 r., zaś w dniu 30 grudnia 2010 r. został zaopatrzony w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia z dnia 21 grudnia 2010 r. Pozwany z wnioskiem o wszczęcie egzekucji przeciwko powodowi wystąpił natomiast w dniu 11 września 2012 r. (k. 1 akt o sygn. Km (...)). W rezultacie, w momencie wszczęcia egzekucji nie upłynął jeszcze dziesięcioletni termin przedawnienia, dlatego wierzytelność pozwanego nie była przeterminowana.

Jedynym odstępstwem od wspomnianej wyżej prekluzji jest opacie powództwa przeciwegzekucyjnego na zarzucie spełnienia świadczenia, gdy zarzut ten - ze względu na ustanowiony ustawą zakaz - nie mógł być rozpoznany w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.). Chodzi tu jednak przede wszystkim o dyktowany postulatem szybkości i skuteczności postępowania w niektórych rodzajach spraw zakaz korzystania z zarzutu potrącenia w okolicznościach przewidzianych w art. 494 § 3 k.p.c. lub art. 5054 § 2 k.p.c. dokonanego przed zamknięciem rozprawy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r., sygn. akt III CZP 16/12, LEX nr 122760). Taką wykładnię potwierdza również nowe brzmienie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., które będzie obowiązywało

od dnia 8 września 2016 r., zgodnie z którym dłużnik w powództwie przeciwegzekucyjnym będzie mógł powołać się na zarzut spełnienia świadczenia, jeżeli "zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne". Oznacza to zatem, że ewentualny zarzut powoda, iż wierzytelność pozwanego wygasła w wyniku przeniesienia przez niego na rzecz kredytującego go banku posiadania samochodu marki M. (...) powinien być podniesiony w postępowaniu rozpoznawczym, gdyż ustawa nie zawierała w tym zakresie żadnych ograniczeń. Zarzut ten nie został jednak zgłoszony wyłącznie na skutek zaniechań samego powoda, który nie odebrał przesyłki sądowej i nie wniósł zarzutów od nakazu zapłaty, a nie z powodu ograniczeń przewidzianych w ustawie. W rezultacie, powód nie może obecnie kwestionować wykonalności tytułu wykonawczego powołując się na powyższą okoliczność. Niemniej jednak, całkowicie na marginesie, należy także wskazać, że wydanie samochodu bankowi zostało uwzględnione przez kredytodawcę i doprowadziło do pomniejszenia zadłużenia powoda. Jak bowiem wynika z pisma z dnia 26 stycznia 2001 r. pojazd ten został oszacowany na kwotę 10.655,74 zł, o którą w konsekwencji zmniejszono zadłużenie powoda z kwoty 34.730,19 zł do kwoty 24.074,45 zł. W rezultacie, w dalszym okresie zarówno bank, jak i pozwany, dochodzili od powoda roszczenia, którego wysokość uwzględniała już fakt, że przekazanie samochodu pomniejszyło jego zadłużenie o kwotę 10.655,74 zł (por. bankowy tytuł egzekucyjny i postanowienie Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 17 kwietnia 2003 r., k. 87-88 oraz pozew z dnia 28 września 2010 r. wraz z załączonym wyciągiem z ksiąg rachunkowych, k. 2-4 akt o sygn. I Nc 468/10).

Dla rozstrzygnięcia sporu nie ma również znaczenia okoliczność, że obok nakazu zapłaty z dnia 9 listopada 2010 r. w obrocie prawnym funkcjonuje także bankowy tytuł egzekucyjny. Prawo wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych jest przywilejem banków, polegającym na ułatwieniu dochodzenia wierzytelności wynikających z czynności bankowych. Takiego przywileju ustawodawca nie nadał natomiast funduszom sekurytyzacyjnym, do których należy pozwany, a które są z reguły nabywcami wierzytelności banków. Nabycie wierzytelności banku nie uprawnia ich zatem do wystawienia sekurytyzacyjnego tytułu egzekucyjnego, jak też nie mogą one uzyskać klauzuli wykonalności na swoją rzecz, powołując się na nabycie wierzytelności objętej tytułem wykonawczym wydanym na rzecz banku. W konsekwencji, fundusz sekurytyzacyjny, będący nabywcą wierzytelności banku, musi dochodzić tej wierzytelności przed sądem, a wyciągi z ksiąg rachunkowych funduszu mogły stanowić podstawę wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009 r., sygn. akt III CZP 65/09, OSNC 2010/4/51). Co prawda powód trafnie podnosi, że sytuacja, w której w obrocie prawnym funkcjonują dwa tytuły wykonawcze dotyczące tej samej wierzytelności nie jest prawidłowa, jednak negatywnym skutkiem takiego stanu rzeczy zapobiega właśnie powództwo przeciwegzekucyjne, które może doprowadzić do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 kwietnia 2014 r., I ACa 897/13, LEX nr 1455539; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 grudnia 2014 r., sygn. akt I ACa 994/14, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych). Oznacza to zatem, że powód nie może skutecznie kwestionować tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 9 listopada 2010 r. będącego podstawą egzekucji z powołaniem się na fakt, że w obrocie prawnym istnieje drugi tytuł, tj. bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 13 lutego 2003 r. wystawiony przez poprzedniego wierzyciela przed cesją wierzytelności. Zarzut ten mógłby natomiast mieć znaczenie w sytuacji odwrotnej, tzn. w przypadku wszczęcia egzekucji przez bank na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. Wówczas powód mógłby skutecznie wytoczyć powództwo przeciwegzekucyjne przeciwko bankowi i pozbawić taki tytuł wykonalności wskazując, że doszło do przelewu wierzytelności i że obecnie jego wierzycielem jest pozwany a nie bank.

Powód - powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2011 r. wydany w sprawie o sygn. akt P 7/09 - podnosił również, że art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe jest niezgodny z Konstytucją RP w części w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta. Wskazać jednak należy, że w niniejszej sprawie tytułem wykonawczym nie był bankowy tytuł egzekucyjny, lecz nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany na podstawie wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu inwestycyjnego, a nie na podstawie dokumentów bankowych. Przywołany wyrok Trybunału Konstytucyjnego w ogóle nie odnosi się zatem do kwestii istotnych w niniejszej sprawie. Sąd już zatem z tej przyczyny pominął dalsze, szczegółowe rozważania m.in. co do zakresowego charakteru

wspomnianego orzeczenia, motywów jego wydania, prospektywnego oddziaływania czy choćby hipotetycznego wpływu na sytuację prawną powoda w sytuacji gdyby egzekucja byłaby prowadzona przez bank na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. a contrario oddalił powództwo, o czym orzeczono w punkcie pierwszym wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. W rezultacie, Sąd zasądził od powoda jako strony przegrywającej to postępowanie na rzecz pozwanego kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 490), o czym orzeczono w punkcie drugim sentencji.